

Pressemelding: EOS-utvalgets årsmelding for 2018

I dag har EOS-utvalgets leder Eldbjørg Løwer levert årsmeldingen for 2018 til stortingspresident Tone Wilhelmsen Trøen. Hun tok imot meldingen på vegne av Stortinget.

EOS-utvalget er oppnevnt av Stortinget for å føre kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste som utøves av eller på vegne av offentlige myndigheter. Utvalget arbeider uavhengig av Stortinget og leverer hvert år en ugradert melding til Stortinget om sin virksomhet i det foregående året. I tillegg avgir utvalget særskilte meldinger ved behov.

Kontrollen med PST:

- PST har i en stor andel saker overlevert informasjon til klareringsmyndigheter på muntlig vis uten å dokumentere det skriftlig. Dette er et brudd på loven.
- Ved ett tilfelle har PST registrert opplysninger om politisk engasjement og utlevert det til en klareringsmyndighet. Dette er forbudt og utvalget kritiserte tjenesten.
- Utvalget har kritisert PST for å innhente en chatlogg på et ulovlig grunnlag.

Kontrollen med NSM:

- NSM har krenket en klagers rettigheter på en sterkt kritikkverdig måte ved å la personen gå gjennom en klareringsprosess uten at det var grunnlag for det.
- I en klagesak har ikke NSM rettet seg etter utvalgets anbefaling om å gi en klager innsyn i korrespondanse mellom NSM og utvalget. Utvalget mener dette er beklagelig.

Kontrollen med E-tjenesten

- E-tjenesten mente de hadde hjemmel til å gå gjennom informasjon som stammer fra kommunikasjon mellom personer i Norge, selv om den var ulovlig samlet inn. EOS-utvalget konkluderte på prinsipielt grunnlag med at E-tjenesten ikke har lov til dette. Bakgrunnen for at utvalget spurte E om dette, var at vi først hadde fått inntrykk av at E-tjenesten hadde hørt gjennom innhold som var ulovlig innsamlet – noe vi skrev om i årsmeldingen for 2017. Men E-tjenesten opplyste i etterkant at de ikke hadde lyttet på innholdet i denne saken.
- Det knytter seg begrunnet tvil til lovligheten av tjenestens innhenting av informasjon fra åpne kilder om norske personer mens de oppholder seg i Norge.

Kontrollen med annen EOS-tjeneste:

- Utvalget har kritisert Riksrevisjonen for ikke å gi dem som blir nektet sikkerhetsklarering en begrunnelse.

Opprettelse av teknologisk enhet

- EOS-utvalget har opprettet en teknologisk enhet i sekretariatet. Den har til sammen tre teknologer. Vi hadde et mål om å ha fem personer i enheten i løpet av 2019, men fikk ikke midler til det. Utvalget vil forsøke igjen å få midler i budsjettet for 2020 til de to teknologene som trengs for å styrke den teknologiske kompetansen og kapasiteten.

Vern av varslere

- Utvalget mener at vern av varslere bør vurderes regulert i EOS-kontrollloven og eventuelt også i de respektive EOS-tjenestens regelverk.

Årsmeldingen kan leses på EOS-utvalgets nettsider – www.eos-utvalget.no

For ønske om intervju: Send SMS/e-post til informasjonsrådgiver Arild Færaas på 951 54 991 / afa@eos-utvalget.no for kontakt med utvalgsleder Eldbjørg Løwer.

I morgen vil årsmeldingen bli presentert på EOS-utvalgets årskonferanse på Litteraturhuset fra klokka 9.00 til 14.00. Se informasjon om hele programmet og påmelding på våre nettsider.